

1964. urtean, Ibarruriko Ajuria auzoko parrokian, azaroaren leian, bere parrokian predikatu zuen sermoian, Alberto Gabikagojeaskoak Muxikako Areatza auzo-eskolan egindako pintaketa eta txikizioak zirela-eta atxilotuek jasandako torturak salatu zituen. Ordena Publikoko Epaitegian epaitu eta sei hilabeteko kartzela zigorra eta hamar mila pezetako isuna jarri zioten. Bera izan zen, aurrerago zehaztuko dugunez, Zamorako kartzelako lehenengo maizterra.

Zehaztu behar da Alberto Gabikagojeaskoa baino lehenago epaitu zutela Donostian Joxe Ulazia gipuzkoar apaiza, nahiz eta ez zuten Zamoran espetxeratu.

Beste kontu bat parrokia batzuetan frankistek elizkizunetara sartzen zuten bandera espainola zen, baita «Espainiaren batasunaren alde» eroritakoen alde jarritako oroitarriak ere. Apaiz askok ikurrok kentzeko borroka egin zuten, eta horiek ere jazarri egin zituzten.

Horrela, elizkizunetan bandera espainola erabiltzearen kontrako salaketak ondorioak izan zituen lehenengo kasua, herrian zabal ezagutu zena bera, 1966an gertatu zen. Patxi Bilbaok, Gamizko parrokian, bandera espainola elizan sartzea salatu zuen sermoian, zatiketa sortzen duten ikurrak elizan sobera daudela esanez. Horren ostean, Pablo Gurpide gotzainak, Bizkaiko gobernadore zibilak presionatuta, hilabetez predikua egitea debekatu zion.

Urte berean, «politikotzat» jo zituzten motibo eta ekintza pastoralengatik, isunak ezarri zizkieten apaiz batzuei, besteak beste, Ander Manterola, Jose Mari Madariaga, Pedro Berriategortua eta Lukax Dorronsorori. Hurrengo urtean, 1967an, Juan Mari Arregiri isuna ezarri zioten Ortuellan langileei egindako torturen eta atxiloteten kontra sermoia predikatzegatik. Urte bereko Maiatzaren Lehenean Lukax Dorronsoro eta Mikel Zuazabeitia atxilotu zituzten Ordiziako manifestazioan. Urte hartako otsailean izan zen, halaber, Bilboko Gran Viatik gobernadore zibilaren Plaza Eliptikoko egoitzaraino laurogei bat apaiz bizkaitarrek, denak sotanz jantzita —apaizen janzkera aginduzkoa garai haietan— egin

zuten manifestazioa, Etxebarriko Bandas lantegiko langile grebalarien alde.

Honetan, Jose Angel Ubietak dramatikotzat jotzen dituen 1968-1969 urteetara iristen gara. 1968ko Maiatzaren Leheneko manifestazioan, Bilbon, Periko Solabarria, Imanol Olabarria eta Juan Mari Arregi, orduan «apaiz langileak», atxilotu zituzten. Ekainaren 7an, Guardia Zibilarekin izandako konfrontazioan, ETAk Pardines guardia zibila hil zuen eta berehala Guardia Zibilak Txabi Etxebarrieta, ETako buruzagietako bat, hil zuen. Hildako ETAkidearen alde burutu ziren manifestazioen eta eman ziren mezen ondoren eta ondorioz, benetako isun parrastada gertatu zen.

Urte hartantxe habilitatu zen Zamorako Konkordatu kartzela. Palentziako Dueñasen, trapatarren monasterioan, Ordena Publikoko Epaitegiak jarritako zigorra betetzen zegoen Alberto Gabikagojeaskoa, abuztuaren lehen egunetan, eraman zuten Zamorara; berari egokitu zitzaion kartzela hura estreinatzea. Handik egun gutxira espetxeratu zituzten Felipe Izagirre eta Juan Mari Zulaika gipuzkoar fraide frantziskotarrak. Hilabete hartan bertan, baita ere, Xabier Amuriza, Txomin Artetxe, Iñaki Aurtenetxe, Jose Mari Madariaga, Imanol Oruemazaga eta Periko Solabarria bizkaitar apaizak, Lukax Dorronsoro eta Mikel Zuazabeitia gipuzkoar apaizak eta Juan Jose Onaindia Lazkaoko komentuko fraide beneditarra.

Estatuaren errepresio jasanezinaren eta eliz hierarkiaren isiltasunaren eta konplizitatearen aurrean, Nerbioi ezkerraldeko apaiz eta laiko talde batek eta eskualde euskaldunagoetako beste batek, beste apaizen jarrerarekin ados ez zeudelarik, Begoñan elkarrekin biltzen hasi eta euren artean harreman eta eztabaida zehatzagoak eta ekintzei begirakoak bideratzeari ekin zioten. Talde bakoitzak bera lanean ari zen eskualdeko errealitatearen eragina zeukan, noski. Ezkerraldekoek nabarmenago islatzen zuten gizartearen egoera orokorra eta langileen errealitatea; eskualde euskaldunagoetakoek, berriz, errealitate nazionalari, kulturalari eta linguisti-